

Eiropas Komisija

GALVENIE INSTRUMENTI ES ATVESEĻOŠANAS PLĀNA ATBALSTAM

#EUBudget #EUSolidarity #StrongerTogether

2020. gada 27. maijs

Visas programmas un visi līdzekļi, kas mobilizēti **Next Generation EU** instrumentā, tiks izmantoti, lai apmierinātu ES dalībvalstu un to partneru būtiskākās atveseļošanas vajadzības.

Līdzekļi tiks novirzīti tur, kur tie var sniegt vislielāko uzlabojumu, papildinot un paplašinot nozīmīgo darbu, kas tiek veikts dalībvalstīs.

IEGUVĒJI

Reģioni, uzņēmumi un iedzīvotāji

Uzņēmumi

Veselības nozare

Globālie partneri

Apvienot zaļo un digitālo pārkārtošanos

INSTRUMENTI

- Eiropas Atveseļošanas un noturības mehānisms
- REACT-EU (kohēzijas politika)
- Pastiprināta kohēzija un lauku attīstība
- Pastiprināts Taisnīgas pārkārtošanās mehānisms

- Maksātpējas atbalsta instruments
- Pastiprināts InvestEU
- Stratēģisko investīciju mehānisms

- Jauna Veselības programma
- Pastiprināta programma "Apvārsnis Eiropa"
- Pastiprināts rescEU

- Ārējās darbības garantija
- Eiropas Fonds ilgtspējīgai attīstībai

KAS IESAISTĀS

Eiropas Komisija un dalībvalstis

Eiropas Investīciju banka un citi publisko finanšu partneri

Eiropas Komisija

Eiropas Komisija un starptautiskās organizācijas

Ieguldījumi tiks virzīti trīs pīlāros, izmantojot dažādus instrumentus.

1. Atbalsts dalībvalstīm tautsaimniecības atveseļošanā un sakārtošanā un izklūšanai no krīzes spēcīgākām

EIROPAS ATVESEĻOŠANAS UN NOTURĪBAS MEHĀNISMS

- Iestrādāts **Eiropas pusgadā**.

Mērķi

Ieguldījumi un reformas, tostarp zaļajā un digitālajā pārejā.

Mehānisms

Dotācijas un aizdevumi, īstenojot dalībvalstu valsts atveseļošanas un noturības plānus, kas noteikti saskaņā ar Eiropas pusgada mērķiem, tostarp saistībā ar zaļo un digitālo pāreju un valstu ekonomiku noturību.

Budžets

560 miljardi EUR, no kuriem 310 miljardi EUR dotācijām un 250 miljardi EUR aizdevumiem.

Sadale

Pieejams visām **dalībvalstīm**, galveno uzmanību pievēršot pandēmijas visvairāk skartajām valstīm.

ATVESEĻOŠANAS PALĪDZĪBA KOHĒZIJAI UN EIROPAS TERITORIJĀM (REACT-EU)

- **Papildu finansējums** 2020.-2022. gadā **pašreizējām kohēzijas programmām** un **Eiropas atbalsta fondam** **vistrūcīgākajām personām**.

Mērķi

Nodarbinātības subsidēšana, saīsināta darbalaika shēmas un jauniešu nodarbinātības pasākumi; MVU likviditāte un maksātspēja.

Mehānisms

Elastīgas kohēzijas politikas dotācijas pašvaldībām, slimnīcām, uzņēmumiem ar dalībvalstu vadošo iestāžu starpniecību. Nav nepieciešams valsts līdzfinansējums.

Budžets

55 miljardi EUR papildu finansējuma kohēzijas politikai 2020.–2022. gadā.

Sadale

Koncentrācija uz pandēmijas visvairāk skartajām valstīm un reģioniem, ņemot vērā krīzes **ekonomiskās un sociālās ietekmes** nopietnību, tostarp jauniešu bezdarba līmeni un dalībvalstu relatīvo labklājību.

ATBALSTS TAISNĪGAI PĀRKĀRTOŠANĀS

Komisija arī ierosina atbalstīt pāreju uz klimatneitralitāti, izmantojot līdzekļus no *Next Generation EU* instrumenta. Šajā nolūkā Komisija palielina **Taisnīgas pārkārtošanās fonda** finansējumu līdz pat 40 miljardiem EUR. Tam būtu jāpalīdz mazināt pārejas sociāli ekonomisko ietekmi pandēmijas visvairāk skartajos reģionos.

Komisija arī ierosina palielināt **Eiropas Lauksaimniecības fonda lauku attīstībai** budžetu par 15 miljardiem EUR, lai atbalstītu lauku apvidus to strukturālo pārmaiņu veikšanā, kuras nepieciešamas saskaņā ar Eiropas zaļo kursu. Tas arī palīdzēs sasniegt vērienīgos mērķus, kas izvirzīti jaunajās bioloģiskās daudzveidības un “no lauka līdz galdam” stratēģijās.

2 Ekonomikas stimulēšana un atbalsts privāto ieguldījumu atsākšanai

MAKSĀTSPĒJAS ATBALSTA INSTRUMENTS

- Jauns instruments, lai atbalstītu pašu kapitālu **dzīvotspējīgiem uzņēmumiem**, kas cieš no koronavīrusa krīzes.

Mērķi

Pašu kapitāla atbalsts dzīvotspējīgiem uzņēmumiem visās ekonomikas nozarēs, lai risinātu maksātspējas problēmas, ko radījusi koronavīrusa pandēmija, un palīdzētu tiem zaļajā un digitālajā pārejā.

Mehānisms

ES budžeta garantijas nodrošināšana Eiropas Investīciju bankas grupai, lai mobilizētu **privāto kapitālu** (izmantojot finanšu starpniekus, piemēram, neatkarīgi pārvaldītus fondus vai īpašam nolūkam dibinātas sabiedrības).

Budžets

31 miljards EUR

Sadale

Uz pieprasījumu balstīts un pieejams **visām dalībvalstīm**, galveno uzmanību pievēršot tām, kuras visvairāk skārusi koronavīrusa krīze un kuras mazāk spēj piedāvāt valsts atbalstu visvairāk skartajām nozarēm.

Uzlabots *InvestEU* (IETVEROT STRATĒĢISKO INVESTĪCIJU MEHĀNISMU)

Mērķi

Ieguldījumi ilgtspējīgā infrastruktūrā, pētniecībā un inovācijā un digitalizācijā, MVU un uzņēmumos ar vidēji lielu kapitālu, sociālajā jomā un prasmēs visā ES. Turklāt jaunā stratēģisko investīciju mehānisma mērķis būs izveidot **spēcīgas un noturīgas neatkarīgas vērtības ķēdes**, piemēram, kritisko infrastruktūru, zaļās un digitālās tehnoloģijas un veselības aprūpi, kā arī palielināt Savienības vienotā tirgus autonomiju.

Mehānisms

ES budžeta garantijas nodrošināšana ieguldījumu projektu finansēšanai ar EIB grupas un valsts attīstību veicinošu banku starpniecību.

Budžets

15,3 miljardi EUR *InvestEU*. Turklāt jaunajam Stratēģisko investīciju mehānismam tiks nodrošināti 15 miljardi EUR no *Next Generation EU* instrumenta.

Sadale

Uz pieprasījumu balstīts un pieejams **visām dalībvalstīm**.

3. Mācīšanās no krīzes un Eiropas stratēģisko problēmu risināšana

VESELĪBAS PROGRAMMA

- Jauna programma, kurā ievērots kompetenču sadalījums starp Savienību un dalībvalstīm šajā jomā, lai palīdzētu Eiropai sagatavoties **apdraudējumiem veselības jomā nākotnē**.

Mērķi

Ieguldījumi ES veselības aprūpes sistēmās, galveno uzmanību pievēršot:

- veselības drošībai un spējai reaģēt uz krīzēm;
- slimību profilaksei un uzraudzībai ilgtermiņā, veselības aprūpes pieejamībai, diagnostikai un ārstēšanai, pārrobežu sadarbībai veselības jomā.

Mehānisms

Dotācijas saņēmējiem tieši piešķir Eiropas Komisija, tā arī centralizēti pārvalda iepirkumus.

Budžets

9,4 miljardi EUR.

Sadale

Centralizēti pārvaldīta programma, kas sniedz ieguvumu **visām dalībvalstīm**.

rescEU (SAVIENĪBAS CIVILĀS AIZSARDZĪBAS MEHĀNISMS)

- Savienības civilās aizsardzības atbalsta spēju **stiprināšana**, lai spētu reaģēt uz **liela mēroga ārkārtas situācijām**.

Mērķi

Infrastruktūra reaģēšanai uz ārkārtas situācijām veselības jomā: uzglabāšanas jauda, sistēmas zāļu, ārstu un pacientu transportēšanai ES vai to ieviešanai no valstīm ārpus ES.

Mehānisms

Dotācijas un iepirkumi, ko pārvalda Eiropas Komisija.

Budžets

Kopā 3,1 miljards EUR.

Sadale

Centralizēti pārvaldīta programma, kas sniedz ieguvumu **visām dalībvalstīm**.

Komisija arī ierosina **pastiprināt** citas programmas, lai ļautu tām pilnībā īstenot savu lomu, padarot Savienību **noturīgāku** un risinot pandēmijas un tās seku radītās problēmas:

- kopā 94,4 miljardi EUR programmai **“Apvārsnis Eiropa”**, lai palielinātu Eiropas atbalstu ar veselību un klimatu saistītiem pētniecības un inovācijas pasākumiem;
- kopā 87 miljardi EUR **Kaimiņattiecību, attīstības sadarbības un starptautiskās sadarbības instrumentam**, izmantojot jaunu Ārējās darbības garantiju, un **Eiropas Fondam ilgtspējīgai attīstībai**, lai atbalstītu partnerus, jo īpaši Rietumbalkānos, kaimiņvalstīs un pārējā Āfrikā, to centienos cīnīties pret pandēmijas sekām un atgūties no tām;
- papildu 5 miljardi EUR **Humānās palīdzības instrumentam**, atspoguļojot pieaugošās humanitārās vajadzības visneaizsargātākajās pasaules daļās;
- kopā 8,2 miljardi EUR **Digitālās Eiropas programmai**, lai palielinātu Savienības kiberaizsardzību un atbalstītu digitālo pāreju;
- ieguldījumi mūsdienīgā un efektīvā transporta infrastruktūrā, lai atvieglotu pārrobežu savienojumus, piemēram, *Rail Baltica*, sniedzot papildu 1,5 miljardus EUR **Eiropas infrastruktūras savienošanas instrumentam**;
- apstākļu radīšana labi funkcionējošam vienotajam tirgum, kas veicina ekonomikas atveseļošanu, saglabājot ierosinātos budžetus **Vienotā tirgus programmai** un programmām, ar kurām atbalsta sadarbību **nodokļu un muitas** jomā, attiecīgi 3,7 miljardu EUR, 239 miljonu EUR un 843 miljonu EUR apmērā;
- papildu 3,4 miljardi EUR programmai **“Erasmus Plus”**, kā rezultātā jauniešos tiek ieguldīti kopā 24,6 miljardi EUR, kā arī ieguldījums kultūras un radošajās nozarēs ar papildu piešķirumu pamatprogrammai **“Radošā Eiropa”**, sasniedzot 1,5 miljardus EUR;
- papildu 4 miljardi EUR **kopējai lauksaimniecības politikai** un 500 miljoni EUR **Eiropas Jūrlietu un zivsaimniecības fondam**, lai stiprinātu pārtikas nozares un zivsaimniecības nozares noturību un nodrošinātu krīzes vadības iespējas;

© Robert Schneider
Fotolia - 2018

- kopā 22 miljardi EUR **Patvēruma un migrācijas fondam un Integrētās robežu pārvaldības fondam**, lai pastiprinātu sadarbību ārējo robežu pārvaldības, kā arī migrācijas un patvēruma politikas jomā;
- kopā 2,2 miljardi EUR **lekšējās drošības fondam** un kopā 8 miljardi EUR **Eiropas Aizsardzības fondam**, lai atbalstītu Eiropas stratēģisko autonomiju un drošību;
- kopā 12,9 miljardi EUR **pirmspievienošanās palīdzībai**, lai atbalstītu mūsu partnerus Rietumbalkānos.

© Eiropas Savienība, 2020

Šo dokumentu atkalizmantojot atļauts ar nosacījumu, ka tiek sniegta pienācīga atsauce un norādītas veiktās izmaiņas (licence *Creative Commons Attribution 4.0 International*). Tādu elementu izmantošanai vai reproducēšanai, kuri ES nepieder, var būt jāsaņem atļauja tieši no attiecīgajiem tiesību subjektiem.

Visi attēli: © Eiropas Savienība, ja nav norādīts citādi. Ikonas: © *Flaticon*, visas tiesības aizsargātas.

Print ISBN 978-92-76-18242-9

doi:10.2761/156694

KV-01-20-262-LV-C

PDF ISBN 978-92-76-18223-8

doi:10.2761/156246

KV-01-20-262-LV-N